

گەندەلىھەكانى سىياسى ۋە ئابورى ۋە ئەخلاقى نىزامى سەرمايەدارى لە ھەناۋى قەيرانى ئەمرۆى دا

بە بۇنەي رۇژى جىھانى كرىكار رېۋرەسىمىك ئە مەقەرى ناۋەندى كۆمەلە ئە زىگۈيىز بەرپۆھ چوو. ئەو رېۋرەسىمەدا پەيامى كومىتەى ناۋەندى كۆمەلە ئە لايەن ھاۋرى رحمان نەجاتەۋە پىشكەش بە ئامادە بوان كرا. ئەۋەش دەقى پەيامەكەيە:

مىۋانە بەرپۆھكان!

بەشدار بوۋانى ئازىزى رى ۋرەسى رۇژى جەژنى جىھانى كارگەران!

لەلايەن خۆم ۋە ھەموو ئەندامانى كومىتەى ناۋەندى كۆمەلەۋە پەر بەدل بە خىرھاتنتان دەكەم بە بۇنەي بەشدارى كردنتان لەو رى ۋرەسىمەدا. ئەو رۇژە لە ئېۋەي بەرپۆ، لە گشت كرىكارانى جىھان، لە ھەر ئىنسانىك كە ئاۋاتى بە دى ھاتنى دونىيايەكى بىچ ستم ۋە چەوساندنەۋە، لەدلى دايە، پىروز بىچ.

با ھەر لەم رۇژەدا يادى ھەموو ئەو كرىكارە پىشەرەۋانە بىكەينەۋە، كە گيان لەسەر دەست لە پىنادى ئامانجى شەرىف ۋە ئىنسانى چىنەكەيان، سنگيان كرده قەلغان ۋە بىچ باك لە ئەشكەنجە ۋە زىندان ۋە مردن بەرەۋروۋى پارپۆھرانى چەوسانەۋە ۋە ستم بوۋنەۋە ۋە گيان ۋە ژيانيان كرده چراى روناكى بەخشى خەباتى ئەو رۇى چىنى كرىكار.

با يادى ھەموو ئەو كرىكارانە بىكەينەۋە كە رۇژانە، بەھۆى رووداۋى شوئىنى كار، دەبنە قوربانى قازانچ پەرەستى سەرمايەدارنىك كە ئامادە نىن لانىكەمى ئەمنىيەتى شوئىنى كارىان بۇ دابىن بىكەن ۋە گىيانيان لە پىناۋى دابىن كردنى ژيانىكى مەمرە ۋە مەژى فىدا دەكەن.

لە ئىرانى ژىر دەسەلاتى رۇمى ئىسلامى سەرمايەداران دا، ئەمرۆ كە سەرەتايى ترين مافەكانى ئىنسانى لە كارگەران زەوت كراۋە. ئەوان مافى رىكخراۋ بوۋنيان نىيە، مافى مانگرتىيان نىيە، مافى خۇپىشاندىيان نىيە، قەرادادى كورت ماۋەيان لە گەل دەبەستن ۋە بەلگەنامەى سىي يان پىچ ئىمزا دەكەن بۇ ئەۋەي ھەركات ۋەستىيان بەبىچ بەھرەمەند بوۋن لە ھىچ چەشنە بىمەيەكى كۆمەلايەتى ۋە ھىچ تەزمىنىك بۇ دوا رۇژيان لەسەر كار دەريان كەن. حەقدەستەكانىيان لەكاتى خۇى دا پىچ نادەن، سەرەراى رەنجى زۇر ۋەكارى تاقەت پروكىن ژيانيان لە ژىر ھىلى ھەژارى دايە. ئەوان تەنانت لە مافى بەرپۆھردنى رى ۋرەسىمەكانى يەكى مەى بىبەش كراۋن ۋە ھەموو سالىك ژومارديەكى زۇريان لە سەر ھەۋلدان بۇ بەرپۆھردنى رۇژى جىھانى خۇيان، دەكەۋنە زىندان.

چىنى كرىكارى ئىران لەوہا ھەل و مەرجىك دایە كە لە گەل سەرمایەداران و رژىمى ئىسلامى پالپشتیان، دەست و پەنجە نەرم دەكات. ئەگەر ھەوالى پىكھاتنى رىكخراوئىكى كرىكارى یان مان گرتنىك دەبىستن، ئەگەر لە شوئىك مافىكى سەرەتایى بۆ كرىكاران دەستە بەر دەبى، ئەگەر رى و رەسمىك لە رۆژىكى وەك ئەمرۆدا لە شوئىك بەرپۆ دەچى، بزەنن كە ئەو بەرھەمى خەباتىكى سەنگەر بە سەنگەر و پاشەكشە كردنى رژىم لە مەیدانى نەبەردىكى واقعى چىنايەتى دا بوە. نەبەردىك كە ئەمرۆ كە بە پانایى ھەموو ئىران، لە جەريان دایە. تەنانەت مەیداكانى سەربە ناوئەندەكانى دەسەلات رىكخراوەكانى لایەنگرانى مافى مرۆف لە دونیای پىشكەوتوو سەرمایەداریدا گەلئىك جار چاوى خۆیان لە ناست ئەم ھەوالانە دەبەستن و دەستگىرى و زىندان و ئەشكەنجەى كرىكارانى پىشەرەو و مافخواز پىشت گوى دەخەن، وا ديارە لە روانگەى ئەوانەو مافى مرۆف شمولى مافى كرىكار ناكات.

بەلام با سەرمایەداران و دەولەتانى پارىزەريان سەرى خۆیان بكەنە ژىر بە فرەو و خۆیان لە دىتنى راستى يەكانى ئەو خەباتە چىنايەتییە پيارىزن، ژيان رەوتى خۆى دەبرى و بەرەوپىش دەچى. مانگرتنى كرىكارى بە پىچەوانەى ياساى دەولەتى بەردەوام لە ئارا دایە. خۆپىشاندان سەرەراى ھەرەشە و گورەشەى دام و دەزگای سەركوت بەرپۆ دەچى، رىكخراوى كرىكارى لە ژىر تىغى جەلاددا بەرپا دەكرى، ھاوپىشتى كرىكارى لە ناستى نىونەتەوئىبى بەرە بەرە شكۆ دەگرى و رىكخراوە كرىكارەبەكانى جىھانى پىشتگىرى لە ھاوچىنەكانیان لە ئىران دەكەن. ئەو رەوتە رىشەى لە قولایى كۆمەلگا دایە و رىگای خۆى دەبرى.

ئەمرۆ لە كاتىك دا كە قەيرانىكى قول و بەرىنى ئابورى جىھانى سەرمایەدارى داگرتوہ زىاتر لە ھەر كاتىكى دىكە بەرژوہەندى چىنى كرىكارى لە ھەموو جىھان پىكەوہ گرىداوہ. جەوہەر و ناوہرۆكى رىگاجارەى دەولەتانى سەرمایەدارى بۆ بەرەو رۆو بوونەو لە گەل ئەو قەيرانە لە ھەموو شوئىك وەكوو يەك وایە. لە ھەر شوئىك بە زمانىك و لە ھەر جىگایەك بە شىوہىەك ھەول دەدەن ئەو قەيرانە بە قىمەتى ھەژارتەر كردن و برسیتەر كردنى خەلكى كرىكار و كۆمەلانى كەم داھات و زەحمەتكىش كونترۆل كەن. لە ولاتانى پىشكەوتوو دەولەتەكان فرىوكارانە داوا لە كرىكاران دەكەن فىداكارى بكەن و دان بە جەرگى خۆیان دا بگرن و بۆ دەورەبەك ھەژارى تەحەممول كەن تا دەولەتەكان بتوانن بە سەر قەيرانەكەیان دا زال بن. لە ولاتانى دواكەوتوى وەكوو ئەو ولاتانەى ئىمە بە چاوى سوور كەردنەو و زەبر و زەنگ نواندن، ھەول دەدەن بى ماف و بىدەنگمان كەن و ھەر ھەمان سىياسەت بەرپۆ بەرن.

لە ھەناوى ئەو قەيرانە دا گەندەلبەكانى سىياسى و ئابورى و ئەخلاقى نىزامى سەرمایەدارى زىاتر لە ھەمىشە دەرکەوتوہ. لە كاتىك دا كە ھەمويان لە سەر چەوساندنەوئى چىنى كرىكار و بى ماف كردنى كۆك بوون لە ناو خۆياندا بەردەوام خەرىكى قانون شكىنى و پاشقول گرتن لە يەكتر بون.

لینهاتووترین مودیرانیان چاوبه‌سترین و گهنده‌لترینیان بوون. له حالیکدا که بایه‌خه‌کانی بازاری نازاد به‌لایانه‌وه پیروژ بوو، ژیربه‌ژیر خه‌ریکی پاوانکردنی بازار و له میدان به‌ده‌رکردنی رقیبه‌کانیان به شیوه‌ی نایاسایی بوون. ته‌نانه‌ت له ئاستی ده‌وله‌ته گه‌وره‌کانیش دا هه‌رکامه‌یان چه‌ندیان فایلی پشیلکاری له ریکه‌وتن نامه‌کانی ناو خویان لیده‌رکه‌وتوه.

جیهان لیواولیوی سه‌روه‌ت و نیعمه‌ته و عه‌مباره‌کان له هه‌موو شوینیکی جمه‌یان دی، به‌لام ریگا نادن به‌ره‌می رهنج و کاری ئینسان به ده‌ستی خاوه‌نانی راسته‌قینه‌ی خوی بگات. ده‌بی برزیت و له ناو بچیت تا سه‌رمایه‌داری ببوژیته‌وه له قه‌یران رزگاری بی.

نایا هه‌مووی ئەمانه به‌و مانایه نیه که ئەو نیزامه تا بینه‌قاقای غه‌رقی گهنده‌لی بووه و سه‌لاحیه‌تی به‌ریوه‌بردی ژیانی به‌شهری نه‌ماوه؟ نایا ئەوه به‌مانای ئەوه نیه که به‌شهریه‌ت که‌وتوه‌ته دوریانیکی که یا ده‌بی ژیان بگوازیته‌وه به‌ره‌و نیزامیکی کومه‌لایه‌تی دیکه‌و یان ریگابادت که سه‌رمایه‌داران و ده‌وله‌ته‌کانیان به‌ره‌و به‌ره‌ریه‌تیکی نوێ به‌رن و ژیانی غه‌رقی نه‌هامه‌تی و شهر و وێرانی بکه‌ن؟

خۆشه‌ختانه ئەمرۆکه شاهیدی وه‌خه‌به‌ره‌هاتنیکی نوێین. خاوه‌ن بیره‌کانی سه‌رمایه‌داری که له خۆبایانه تیزی ئەبه‌دی بوونی نیزامی سه‌رمایه‌داریان به‌سه‌رماندا ده‌خوێند، فریوکارانیکی که هه‌ولیان دده‌ا به نه‌زه‌ریه‌ی بی ناوه‌رۆکی "ئینسانی کردنی سه‌رمایه‌داری" ته‌مه‌نی ئەو نیزامه‌ درێژ که‌نه‌وه، هه‌مویان کش و مات له ئاکادامیاو زانکوکاندا بونه‌ته‌مایه‌ی گالته‌جاری خوێندکارانیان.

سوسیالیزم وه‌کو ته‌نیا ریگای تپه‌ر کردنی به‌شهریه‌ت له بنه‌سته‌ی سه‌رمایه‌داری، له ئاستی کومه‌لایه‌تیدا ئیعتباریکی نوێی په‌یدا کردوه. ده‌نگی پشتیوانی کریکاران له خه‌باتی به‌شه‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کانیان له یه‌کتر له گه‌لێک شوین به‌رز بو‌ته‌وه. ئەمرۆ که قه‌یرانیکی قوول و به‌رینی ئابوری که‌جیهانی سه‌رمایه‌داری داگرتوه زیاتر له هه‌رکاتیکه‌ی دیکه به‌رژوه‌ندی چینی کریکاری له‌هه‌موو جیهان پیکه‌وه گرێداوه. ده‌نگی پشتیوانی کریکاران له‌خه‌باتی به‌شه‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کانیان له یه‌کتر له گه‌لێک شوین به‌رزبو‌ته‌وه.

با ته‌نها سه‌ی دیمه‌نی ئەو هاو‌په‌شتی یه‌ که له‌چه‌ند روژی رابوردودا له هه‌واله‌کان دا هاتوه باس بکه‌م:

3000 کریکاری کارخانه‌ی کینتیناتال تایه‌ر له‌شاری هانوفه‌ر له شیمالی ئالمان، مان ده‌گرن و خۆپیشاندان ری ده‌خه‌ن، زیاتر له 1000 کریکاری لقیکی دیکه‌ی ئەو کارخانه‌یه که هه‌زار کیلومیتەر دوورتر و له‌جنوبی فه‌رانسه‌یه، خویان ده‌گه‌ینه‌نه ئەو شوینه و له‌مانگرتن و خۆپیشاندانی هاو‌چینه‌کانیاندا به‌شداری ده‌که‌ن، دروشمی سه‌ره‌کی ئەو خۆپیشاندانه، "کریکارانی جیهان یه‌ک گرن" بوو.

چوار ری‌کنخراوی نیونه‌ته‌وه‌یی کریکاری کۆنفدراسیۆنی نیونه‌ته‌وه‌یی یه‌کیه‌تیه‌ کریکاریه‌کان، فیدراسیۆنی جیهانی کریکارانی گواسته‌نه‌وه، یه‌کیه‌تی نیونه‌ته‌وه‌یی کریکارانی سه‌نعه‌تی مه‌وادی خۆراکی، که‌شاوه‌ری و خزمه‌تگوزاری و

فیدراسیۆنی ئاموزشی نیۆنه‌ته‌وه‌یی، له‌ سه‌روه‌ندی ئه‌وه‌لی مانگی مه‌ی رۆژی جیهانی کرێکاردا به‌ ده‌کردنی به‌یانیه‌یه‌ک، به‌گه‌رمی پشتیوانیان له‌ خه‌باتی کرێکارانی ئێران کردوه‌ و خوازباری نازاد کردنی کرێکارانی زیندانی بوون. هه‌لبه‌ت ئه‌وه‌ یه‌که‌م جاریش نییه‌ که‌ ئه‌و کاره‌ ده‌که‌ن.

هه‌ر له‌ رۆژانی رابردوودا شاهیدی هاوئاهاه‌نگیه‌کی که‌م وینه‌ی کرێکاری له‌ ئێران بووین. زۆربه‌ی رێکخراو و ناوه‌نده‌ کرێکاریه‌کانی ئێران به‌ مه‌یل و بۆچوونی جیاوازه‌وه‌ له‌ سه‌ر به‌ریۆبه‌ردنی هاوبه‌شی رێ و ره‌سمه‌کانی یه‌کی ئه‌یاری ئه‌مسال ریک که‌وتن و بریارنامه‌ی هاوبه‌شیان ده‌رکرد.

به‌رێزان!

خه‌باتی کرێکارانی کوردستان له‌ ئێران و له‌ هه‌موو به‌شه‌کانی دیکه‌ی کوردستان، به‌شیکێ جیا نه‌کراوه‌ی ئه‌و خه‌باته‌ جیهانی یه‌ که‌ له‌ ئارا دایه‌. دوا رۆژی پرشنگداری سه‌رکه‌وتنی ژیانی به‌خته‌وه‌رانه‌ی پر له‌ئاسایش، به‌ یه‌کسانی و بۆ هه‌مووان، ئاسۆی هیوا به‌خشی به‌رپابوونی حکومه‌تی کرێکاری و وه‌دی هاتنی کۆمه‌لگای سوسیالیستی، ده‌توانی به‌ره‌می خه‌باتیکێ به‌دوور له‌ جیاوازی نه‌ته‌وه‌یی و ره‌گه‌زی بی. کرێکارانی کوردستان له‌ ئێران و تورکیا و سوریا، و له‌هه‌ر شوینی که‌ هه‌ن هاوپه‌یمانی، وه‌فادار و شیلگیی خۆیان بۆ رزگاربوون له‌ هه‌مووسته‌میکێ چینه‌یه‌تی و نه‌ته‌وایه‌تی له‌ناو ریزه‌کانی چینی کرێکاری هاوچاره‌نووسی خۆیان له‌ ولاتانه‌دا ده‌توانن ببینه‌وه‌.

با به‌گیانیکی پیشکه‌وتنه‌ و ئه‌ترناسیونالیستی هه‌وله‌کانمان بۆ یه‌ک گرتووکردنی ریزه‌کانی ئه‌و خه‌باته‌، چرتر که‌ینه‌وه‌. رینگا نه‌ده‌ین هه‌یچ چه‌شنه‌ به‌رچاوته‌نگی و کورت بینیکێ نه‌ته‌وه‌ی و مه‌زه‌هه‌بی و ره‌گه‌زی که‌ ته‌نها له‌ به‌رژه‌وه‌ندی چینی سه‌رمایه‌دار و ده‌وله‌ته‌کانیان دایه‌، به‌سه‌ر میشک و زه‌ینی هاوچینه‌کانمان دا زال بی.

جاریکتیر رۆژی یه‌کی ئه‌یار جه‌ژنی جیهانی کرێکارانتان لی پیروز بیت.

هه‌ر شاد و سه‌رفه‌راز بن.

***